

Moralno zdravje podlaga pravega življenja

Ko je v razpravi kako zlo, ki tare narode in človeštvo v sedanji poveljni dobi, se vsedkar ugotavlja, da je med hudimi posledicami, ki jih je povzročila krvava svetovna vojna, propadanje človeka — najhujša. Kaj je «moralna»? Kaka sta pojmi in vsebina te označbe? Kaj misli kdo se pregreša proti zapovedim in zakonom morala? Tisti, ki ne spoštuje svojega življenja in svojih dejanj v skladu s čutom vesti, človeško dostojnostjo, z načelom pravičnosti in poštenja, z zakoni pravstvenosti. Ni pa nemoralen samo tisti človek, ki zagreša dejanja, ki so kazniva po človeškem zakonu, ali ki gumno škodujejo bližnjemu, marveč tudi tisti, ki rabi nedopustna in nepoštena sredstva za doseganje svojih namenov, četudi ne kaznivih po pisanim zakonu. S tem ubija svojo čast in ugled in ljudje ga smatrajo za nemoralnega.

Zalostna in neizpodbitna resnica je, da velika vojna ni opustošila samo neizmernih materialnih dobrin, marveč tudi moralno, čustveno življenje ljudi. Resnica je, da je vsled grozot, ki jih je doživljal sedanji rod v tem katastrofalnem klanju, morala silno upadla in da se je nemoralnost grozljivo razpasla. To nam kaže nazorno kriminalistika današnjih dni. Ljudje ne spoštujejo življenja in imetja svojega bližnjega — niti svojega lastnega ne cenijo. Sodobna kriminalna statistika kaže, kako so grozote vojne opustošile duševno, čustveno življenje ljudi. Roparski umori, tatvine, pokolji, pa tudi samomorji so vsakdanji dogodki. Ta statistika nam kaže silno opustošenje duševnega življenja.

Sveveda ne smemo generalizirati, Bog ne daj! Se je poštenih, dobrih, blagih, uravnavečih ljudi ki so jim zakoni morala tudi nad vsem pohlepom po dobrinah. Uverjeni smo celo, da so ti v veliki večini. Nesporo pa je, da se je del človeštva pogreznil v mlakužo nemoralnosti, da je izginilo iz njega vsako čustvo dolžnosti napram sočloveku, vsak smisel za dolžno pravičnost, zadnja iskra blaga čustvovanja. To je krvava rana, ki bi ji morali posvečati vso svojo pažnjo vsi tisti čimtelji, ki jim je poverjena vzgoja in usoda ljudstva in pa skrb za njegovo moralno zdravje.

Nemoralnost pa se ni vgnezdila samo v posebno življenje ljudi, marveč se je strahotno razpasla tudi v javnem in političnem življenju. Tudi na tem polju se zasledujejo nameni, ki so v kričnem nasprotju z načelom pravičnosti in morala. Tudi na tem torišču se rabijo — v dosegu teh namenov — sredstva, ki jih morala izključuje. Neizbežna posledica temu je, da ne more priti do poravnjenja med ljudmi različnih plemen, do tistega medsebojnega spoštovanja, do tistega mirnega in plodnega sožitja, ki bi bilo v skladu z dejstvom, da so vsi narodi ustvarjeni po božji podobi in da imajo zato vsi ne le enako pravico, ampak tudi sposobnost za enakopravno življenje drugega poleg drugega, do medsebojnega spoštovanja.

V misli nam je — politika z vsemi njenimi pripadki. Ze nemški pesnik pravi, da je politična pesem grda pesem. V medsebojnem razgovoru je čisto označba politika z veliko gršo in drastičnejšo besedo. Ta označba odgovarja resnici, pa tudi ne odgovarja. Politika sama na sebi ni nikako zlo, marveč potrebna in neogibno pojavljanje življenja. Samo vprašanje je, kaka je ta politika, kakih sredstev se poslužuje? Če je nemoralna, če se poslužuje nepoštenih sredstev, potem je res — nečistnica in pošteni ljudje jo mrzijo po pravici. Nečistnice so smrtno blato v reki življenja.

Ravnokar se zgraža svet nad dogodki na Madžarskem. Gleda s studom na gnile izrastle javne in političnega življenja. Gnilih je to, tolika, da si s studom tišči nosove ves svet v kolikor ima smisla za čistočo javnega življenja in za potrebno poštenje njegovih voditeljev. Gnilih je to, ki se je zajedla od nižjih plasti do vrhov. Kako je moglo priti tako daleč, oziroma pasti tako nizko, da so voditelji javnega življenja in mnogi predstavniki državne avtoritete — mesto da bi prednjačili z lepimi zgodi — danes na sramotnem odru pred vsem svetom in obtoženi najhujših zločinov? Prišlo je, ker je iz javnega življenja izginila morala, čut poštenja, da so izgubili vsak smisel za čistočo, za razliko med dovoljenim in nedovoljenim, med upravičenim in kaznivim. Razkritja zločinov, ki so se dogajali v visokih plasteh javnega življenja Madžarske, in pa posledice, ki jih bo neogibno trpel ves narod na svojih materialnih in etičnih koristih, na svoji časti in svojem ugledu, so svari leni, ki naj bi ga uvaževala vsaka država in vsak narod!

Javno življenje, ki ne temelji na zdravni podlagi morala, uravnavečnosti in poštenja, mora pasti v mlakužo, kakor se sedaj kaže na Madžarskem v tako strašnih oblikah. Pravega plodnega življenja

nja pa ne more biti brez moralnega zdravja, pa naj se to življenju trenutno kaže v še tako mamljivem vnanjem blesku.

V političnem življenju je sicer res dovoljeno marsikaj — iz takozvanih taktičnih razlogov — kar ni v skladu s pojmom pravičnosti in zasebnem življenju. Ali od glavne črte pravičnosti se tudi smeri političnega življenja ne smejo oddaljiti! Kajti nemoralnost v namenih in v izbiranju sredstev je črv, ki gloje in izpodjeda javno življenje v njega temeljih, razrastkih in vrhovih. Ta nauk daje vsem ljudstvom in vsem državam sedanji gorostasni škandal na Madžarskem!

Posebej se se obračamo tudi do vseh tistih čimteljev našega javnega življenja, ki po svojem položaju morejo vplivati na duševno življenje našega človeka: skrbite za moralno zdravje ljudstva!

Zadnje priprave

za pogreb kraljice Margherite

RIM, 8. Podrobnosti za pogrebne svečanosti Nj. Vel. kraljice-matere so bile že določene. Minister za kolonije, on. Di Scalea, in justični minister, on. Rocco, sta bila določena, da spremljata krsto na poti iz Bordighere v Rim.

V Pantheonu se izvršujejo zadnje priprave in adobacije za sprejem krste visoke pokojnice. Dokler ne bo grobnica popolnoma dokončana, bodo krsto najbrže položili v neko kapelico, ki se nahaja na desni strani glavnega oltarja.

Tudi na kolodvoru Termini so se že pričela potrebna dela za sprejem krste.

Proglas Zeeze hišnih gospodarjev

RIM, 8. Zveza hišnih gospodarjev je izdala na svoje člane proglas, v katerem ugotavlja, da je vlada izpolnila obljubo, ki jo je dala l. 1923. — vzpostavila je svobodno režim v vprašanju najemnine. Zveza poziva hišne gospodarje, naj tega ne izrabljajo ter naj se za prihodnje najemnin-sko leto zadovoljijo z štiri do petkratno predvorno najemnino. Povišanja pa naj ne presegajo 50% sedanje najemnine.

Najemnike pa poziva, naj upoštevajo višje gospodarske in socialne razloge, radi katerih je povratek k normalnim razmeram na tem polju nujno potreben. Če pa se vam bodo zdele zahteve vašega gospodarja pretirane — pravi proglas Zveze — zatecite se zaupno k združenjem hišnih gospodarjev, kjer boste našli pristržno in nezainteresirano protekcijo, v mejah pravičnosti.

Poziva končno obe strani, naj prispevata do tega, da pride do normalnih razmer med hišnimi gospodarji in najemniki.

Prihojnja seja velikega fašistovskega sveta

RIM, 8. Veliki fašistovski svet, ki je prekinil zasedanje radi smrti kraljice matere Margherite, se bo zopet sestel šele proti koncu meseca januarja.

Pašić v Milanu

MILAN, 8. Danes ob 5.40 zjutraj je dospel z beneškim brzovlakom tu-sem jugoslovnski ministrski predsednik Pašić. Ustavil se je na postaji kakih 40 minut, a ni izstopil. Ob 6.20 je odpotoval z brzovlakom proti Genovi.

Bela stavka v Milanu

TURIN, 8. Delavci avtomobilske tovarne «Lancia» so večerj pričeli belo stavko, ker ravnateljstvo ni sprejelo njihovih zahtev glede plač. Z namenom, da bi preprečili nadaljevanje stavke, so se večerj sestali na prefekturi zastopniki industrijalcev in delegati fašistovskega delavskega sindikata. Po dolgih pogajanjih so zastopniki industrijalcev baje izjavili, da so pripravljeni povišati plačo za L 0.40 dnevno, ne glede na katersobodi drugo zboljšanje, ki je bilo že prej dovoljeno delavcem. Zdi se pa, da delavci niso zadovoljni s to ponudbo, kajti tekom večeršnjega dne je bilo še vedno počivalo, dasi so delavci večinoma prišli v tovarno.

Pred razpustom popolarske stranke?

RIM, 8. Jutri se bo vršil v Rimu se-stanek parlamentarne skupine popolar-ske stranke, na katerem se bo presodil položaj, ki je nastal po zadnjih sklepih glavnega strankinega odbora. Direktorij parlamentarne skupine, ki ga tvorijo poslanci De Gasperi, Gronchi in Tu-pini, bo ob tej priliki podal demisijsko. Tajnik on. Gronchi bo poročal o delo-vanju direktorija in bo pojasnil vzroke, radi katerih se popolarski poslanci niso vrnili v zbornico. Na sestanku se bo da-lje razpravljalo o izjavah direktorija in o bodoči taktiki popolarov. Verjetno je, da bo kak poslanec predlagal razpusti-tev parlamentarne skupine in najbrž tudi stranke. Po mnenju nekega desničarja je razpustitev stranke potrebna, da se iztebijo iz nje elementi, ki niso politično popolnoma prostih rok in niso v vsakem oziru dobri katoličani. V stranki naj bi ostali le tisti, ki se po-polnoma strinjajo s programom katoliš-ke akcije. Večina poslancev pa je samo za razpustitev parlamentarne skupine, ki naj bi bila vnovič izvoljena po bliž-njem kongresu, ko bo določeno stališče, ki ga ima zavzeti stranka.

Velika zaloga orožja odkrita v stanovanju znanega anarhista v Milanu

MILAN, 8. Včeraj je policija izvršila preiskavo v stanovanju znanega komu-nista in anarhista Armanda Rosaria, stanujočega v ulici Lombardija. Izid preiskave je bil presenetljiv. V stenskih okvirih vrat so policijski organi iz-taknili pravcato orožarno. Našli so 35 revolverjev, 3 vojaške puške, 3 bodala, 2 bombi, 2 granati kalibra 37 mm, 1464 puškinih nabojev, 110 nabojev za av-strijske vojaške puške, 40 nabojev za puške tipa «Mausers», 790 revolverskih nabojev, 78 nabojev za avtomatične pi-štole, 8 usnjatih torbic za revolverje in 1200 kg vžigalnega prahu. Spričo tega odkritja so policijski organi aretirali očeta Rosaria, po imenu Felice, brata, ki se tudi imenuje Felice in Armando-vega tasta Angelo Cassani. Armando Rosario ni bilo doma, zato je ušel are-taciji. Policija ga z vso vmeno zasle-duje.

Potres v toskanskih Apeninih

100 hiš porušenih in 3 osebe ranjene

SIENA, 8. Danes ob 10.15 predpoldne so čutili v okolici gore Arniala v to-skanskih Apeninih, posebno v kraju Abbadio Sansalvatore, kjer se nabijajo rudniki živega srebra, ter v krajih Pudinacstagno, Radicofani, Casteldel-piano in Arcinazzo zelo močan potresni sunek, ki je trajal 12 sekund. Najhujšo škodo je potres povzročil v Abbadia Sansalvatore, kjer je bilo poškodovanih kakih 100 hiš. Tri osebe so ranjene. Med prebivalstvom je nastala velika pani-ka; vse je zbežalo na prosto. Komaj je vest o potresu dospela v Sieno, je pre-klet odposlal v prizadete kraje enega inženirja civilnega genija in podpre-fekta iz Montepulciano. Sienski prefekt je organiziral pomožno akcijo. Potresni sunki se ponavljajo od časa do časa, a niso več tako močni.

Ponarejevalci tisočdinarskih bankovcev

zagotovljeni rokam pravice — Gnerdo falsifikatorjev v Nemčiji

ZAGREB, 8. (Izv.) Afera ponarejeval-cev 1000-dinarskih bankovcev je že po-polnoma razčiščena. Družba falsifika-torjev izvira iz vasi Brinje. Tam je pri-šel k nekemu trgovcu neki mladenič, ki je hotel izmenjati 1000-dinarski banko-vec. Trgovcu se je zdel papir bankovca sumljiv in je radi tega poklical policijo, ki je mladeniča aretirala.

Ta-le je izjavil, da se imenuje Josip Mesič, ter izpovedal, da mu je dala bankovce njegova ljubica Ruža Mesič. Pri zaslišanju je ta poslednja izjavila, da je prejela denar od nekega Mileta Javorja, ki je pred kratkim došel iz Nemčije v Jugoslavijo. Javor je bil ta-koj nato priveden na žandarmerijsko postajo, kjer je priznal, da je bil v Nem-čiji pri svojem bratu v Duisburgu, kjer so se tiskali ponarejeni 1000-dinar-ski bankovci, katerih je prinesel v Ju-goslavijo 150 komandov.

Vsi falsifikati v rokah žandarmerije

Od teh je skril 67 komadov blizu Karlovca, 500 korakov od železniške po-staje, kjer je žandarmerija denar tudi v resnici našla. V okolici svojega rojst-nega kraja Brinje, v okolici Karlovca in Otočca je Javor izmenjal 68 komadov ponarejenih bankovcev, ki jih je žen-darmerija že vse našla ter jih odposla-la zagrebški policiji.

Tekom preiskave se je še ugotovilo, da sta bivala razpečevalca ponarejenih bankovcev Mudunić in Car, ki sta bila v Novi Gradiški in pustila tamkaj kov-čeg s falsificiranim denarjem, istotako 3 mesece v Duisburgu, kjer sta poma-gala pri tiskanju ponarejenih bankov-cev.

Šef javne varnosti Zika Lazić, ki je bil te dni v Zagrebu in v Berlinu, je od-potoval v Duisburg, kjer bo skupno z uradnikom zagrebške policije Bogda-novićem izvedel preiskavo do konca.

Minister Stojadinović odplul preko Oceanu

Poslovitev od francoske vlade

BEOGRAD, 8. (Izv.) Finančni mini-ster Stojadinović, jugoslovnski posla-nik v Londonu Gjulić in strokovnjaki za pogajanja radi jugoslovnskih dol-gov Ameriki so zapustili Pariz ter so se večerj za celo jugoslovnsko delegacijo vkrcali v pristanišču Le Havre na pa-ruik «Majestic». Pred odhodom je dele-gate pozdravil tamošnji prefekt v ime-nu predse. francoske vlade Brianda.

Razgovori za spravo med Čehoslovako in sv. Stolico

PRAGA, 8. Čehoslovski dopisni urad javlja, da so razgovori med praškim nad-škofofom Kordačem z Vatikanom dokazali, da more priti do sprave med Čehoslovako in sv. Stolico. Treba je le, da dobi sv. Sto-lica zagotovila, da se odslej Husovim proslavam ne bo več pripisoval verskega pomena. Tudi kar se tiče imenovanja škof-ov je Vatikan pripravljen upoštevati za-hteve čehoslovake vlade. Papeški nuncij mons. Marmagi bi se ne povrnil več v Prago.

Opasen položaj v Budimpešti radi falsifikatorske afere

Omajan položaj Horthyja in Albrehta

DUNAJ, 8. Razporeženje v Budimpe-šti je kritično kakor ob obsednem stan-ju. Po ulicah križarijo številne patru-lje in močno oboževanja policijska poja-čanja. Sodno poslopje je čvrsto zastra-ženo, vojaštvo je v vseh vojašnicah v pripravi.

Kakor javlja «Arbeiter-Zeitung», se je Gombos odpravil iz Budimpešte v pro-vinco, da zbere tolpe «probujačih se Madžarov» in udari na Budimpešto. Konflikt njegovih tolp z vojaštvom ute-gne razvneti državljansko vojno. Polo-žaj Horthyja in nadvojvode Albrehta je omajan, pač pa Oto Habsburgski pridobi na simpatijah in ga legitimisti ho-čejo oklicati za kralja. Vendar pa je te vesti zaenkrat treba sprejeti z rezervno.

Pred energičnim nastopom Male antante in Francije

Nova razkritja preiskave

PARIZ, 8. Prihod francoskega posla-nika Clincheta iz Budimpešte v Pariz je v zvezi s pripravami za energično akcijo francoske vlade, ki bo od Ma-džarske zahtevala povračilo celotne škode, povzročene francoskim financam z mahinacijami madžarskega falsifika-torskega kompota. Skupno s Francijo pokrenejo slično akcijo tudi Čehoslo-vaška, Rumunija in Jugoslavija, ki so enako trpele veliko škodo s ponareja-njem njihovih novčanov.

BUDIMPEŠTA, 8. Preiskava radi po-narejenih francoskih frankov je, kakor se čuje, prinesla zopet važen rezultat. Tehnični nameščenec kartografskega instituta Görö je izpovedal v tem smi-slu, da ga je eden izmed voditeljev akcije princa Windischgraetza pod pretvezo, da gre za patrijotične name-ne, pripravil do tega, da je dal v kleti kartografskega instituta namestiti pri-prave za fabrikacijo francoskih falsifi-katov. Tekom zaslišanja je označil Görö tudi osebo, kateri je prodal stroje, ki so bili namenjeni za izdelovanje bankovcev, v razdrtem in polomljenem stanju. Na podlagi izpovedbe se je po-liciji posrečilo izslediti klike se pri ne-kem starinarju. Görö je bil pridržan v zaporu. Preiskava se bo nadaljevala v tej smeri, da se ugotovi, ali so še drugi uradniki tega zavoda zapleteni v afero.

Kakor javljajo iz Sarospataka, je pri-spel tja neki policijski svetnik v spre-mstvu 12 detektivov, da uvede preiskavo radi tiskarne in tiskarskih potrebš-čin, ki se morajo nahajati tamkaj. Do-selej ta komisija še ni imela uspeha.

Tajnik princa Windischgraetza Dez-derj Raba je pri zadnjem zaslišanju izjavil, da je bil pred nekaj meseci v Nemčiji in da je v neki nemški papir-nici naročil papir za falsifikate. Papir je spravil v Budimpešto in Sarospatak. Stroške je kril Windischgraetz. Prve falsifikate so ponarejevalci izročili ne-kemu mlademu možu Antonu Andorju, ki je bil za poskušnjo poslan v Belgijo. Ker se je Andorju posrečilo spraviti precejšnjo množino falsificiranih nov-čanov v promet, so pričeli v Budimpešti in Sarospataku v množinah izdelovati falsifikate. Na podlagi teh izjav Rabe so uvedli v gradu princa Windisch-graetza ponovne preiskave.

Policijski šef Nadossy je pri zasliša-nju pristal, da je ravnal lahkomisljeno, ko je preskrbel Jankovicsu kurirsko le-gitimacijo. Priznal je tudi, da je dal za-pečatiti njegov kovčeg in da je v resnici izjavil nekemu uradniku zunanjega mi-nistrstva v Šali, da se nahajajo v zape-čatenem paketu ponarejeni franki. Na-dossy priznava, da je vedel za ponare-jevanje, da se pa sam akcije ni udeležil.

Kakor poroča «Az Est» je princ Win-dischgraetz pri zaslišanju priznal, da je njegovo dejanje kaznjivo, vendar pa izjavlja, da pred zgodovino ni kriv, ker je ravnal v narodnem interesu in za upostavitve velike Madžarske. Tudi Nadossy, ki je za vse to vedel in s ka-terim sta večkrat govorila o zadevi, je bil mnenja, da stvari ni treba naznaniti oblasti, ker gre najbrže samo za re-klamne lističe. Če torej policijski šef ni smatral za potrebno, da se stvar prijavl oblastem, je bilo to treba tem manj stori-ti njemu.

Policija je med tem zopet aretirala nove osebe. Med njimi se nahaja višji vladni svetnik dr. Szörcey, dalje ravnatelj madžarske narodne zveze Peter Polnay, sin generalnega direktorja Atlantic-trusta Andrej Andor in na-mestnik voditelja kartografskega zavo-da Ladislav Görö. Danes je bil aretiran tudi ravnatelj Windischgraetsovih po-sestev Aleksander Halaz.

Odmovi afero na Dunaju

DUNAJ, 8. Afera falsifikatov franco-skih frankov tudi na Dunaju ni ostala brez odmeva. Krščansko-socialni list «Neuigkeits-Weltblatt» opozarja, da se-gajo taka početja v politične namene že dolgo v dobo nazaj. Poleg frankov so skušali razni elementi ponarejati

tudi čehoslovaške krone in dinarje. Po-licije nasledstvenih držav so že dolgo opazovale to delo. Dunajska policija je hotela uvesti širokopotezno akcijo proti vsem ponarejevalcem, pri čemer pa je bila diplomatskim potom ovirana.

Točnejše podatke prinaša o tem «Der Abend», ki poroča, da je v juliju 1921. neki Ludvik Bauer prodajal ponareje-ne 500 kronske češke bankovce. List navaja tudi druge podrobnosti o pro-daji velikih množin čehoslovaskih kron. Kakor doznajajo dunajski in čehoslovaski listi, je princ Windisch-graetz imel pomočnike in zveste zavez-nike tudi v krogih visoke katoliške hierarhije.

Tako je bil danes poleg Windisch-graetzovega svaka Szechenyja in po-slancu Budahazija zaslišan in v zaporu pridržan jezuitski pater Bonus.

Odhod jugoslovnskih kriminalistov v Budimpešto

Zgrajanje madžarskih krogov v Beogradu

BEOGRAD, 8. (Izv.) Radi falsifika-torske afere na Madžarskem se je izvršila danes pri pomočniku ministra za zu-nanjanje zadeve Markoviću konferenca z madžarskim poslanikom na jugoslo-venskem dvoru. Zdi se, da so na tej stvari prizadeti tudi interesi Jugoslavi-je, ker je policija prišla do odkritij, po katerih so ogrožene tudi jugoslovnske pravice. Radi tega odide v najkrajšem času šef beogradske policije Zika Lazić s skupino pomočnikov v Budimpešto, da vodi na mestu preiskavo.

V krogih madžarskih emigrantov v Beogradu se škandalozno odkritje opa-zuje z zadovoljstvom. Ti krogi vidijo v aferi falsifikatorjev blamažo sedanjega režima na Madžarskem ter upajo, da bo došlo v kratkem tam do velikih spre-memb. Znano je tudi v teh krogih, da se je Karolyi vrnil v Pariz, kjer je imel več razgovorov s tamošnjimi uradnimi krogi.

Češki in nemški listi o škandalu

Za intervencijo Društva narodov in med-narodno akcijo. — Politični pomen afere.

Ves čehoslovski tisk zahteva, naj Društvo narodov poseže v madžarsko falsifi-katorsko afero. «Narodni Listy» ugotav-ljajo, da je ta afero edinstvena ne samo v Arpadovi Madžarski, marveč v vsej Ev-ropi. Je to plod madžarske iredente. Če-prav so Madžari podpisali mirovne po-godbe, jih vendar ne priznavajo in ogro-žajo neprestano varnost sosednjih držav. Zato naj se uvede mednarodna akcija, ker je ta afero mednarodna. Ta nevarnost naj se odstrani.

«Češki Slovo» piše, da je Madžarska dežela nasilja in porablja tudi zločine, da bi dosegla svoje nedosegljive cilje. Drža-va, katere vodstvo je v rokah falsifikator-jev, ne zasluži nikakih obzirov. Če so so tako dolgo vzdrževali glasovi za inter-vencijo proti Rusiji — kjer so se na vse zadnje vsi dogodki vršili iz notranjih go-spodarskih in socialnih namenov — ali ne bi bilo naravno, da madžarski godok-ki zahtevajo čim energičnejšo akcijo, da se druge države in narodi zavarujejo pred najodirnejšim varanjem, ki so ga vršili doslej nositelji državne moči.

«Prager Presse» meni: «Če se poklicni čuvar varnosti, glavni policijski šef, vojni minister, potem grofi in principi zapleteni v umazanost teh motnih voda, ako se in-stituicije, pri katerih je država udeležena s polovico delnic, pridobljene za finančno sodelovanje v lopovski akciji, naperjeni proti inozemstvu, na kratko, če vlada v Madžarski morala, da je iz «nacionalnih» razlogov vsak zločin državotvoren — po-tem je Madžarska kužna rana v očeh vsega ostalega sveta. Prišel je čas: strgajte maske!

Bratislavski madžarski list «A Reggel», trdi, da je doznal iz povesa zanesljivega vira, da je z afero potvorenih novčanov preprečena izvedba Albrehtovega puča, za katerega so bile izdelane že vse po-drobnosti. Priprave so dospela že tako da-leč, da je bilo celo že sestavljeno besedilo prisrge, ki jo je imel Albreht položiti po-vodom svojega kronanja v cerkvi sv. Ma-tije. Med sedanjim upraviteljem Madžar-ske Horthyjem in nadvojvodo Albrehtom da je bil že dosežen popoln sporazum, pod kakimi pogoji naj bi Horthy izročil oblast Albrehtu. Glasom vesti, ki so se dne 4. ja-nuarja širile v Budimpešti, je vedel za te priprave tudi sam ministrski predsednik gróf Bethlen.

V tem dejstvu, da sta bila tudi glav-er države in načelnik vlade obveščena o na-meravanih goljufiji, da je nista preprečila — leži veliki mednarodni politični pomen tega gorostasnega škandala. Ljudje v naj-višjih državah in družabnih položajih tako tudi vojni minister Csaky, so bili torej udeleženi pri sleparstvih, ki naj bi preskrbeli sredstva za prevrat, naperjen proti sosednim državam. Ni izključeno sicer, da je kateri udeležencev na tej aferi zasledoval tudi svoje osebne koristi, v glavnem pa je nesporno, da je imelo vse to «podjetje» usodne politične cilje, ne-varne za evropski mir. Zato se očitljiva Ogrska ne more izogniti odgovornosti na-pram inozemstvu.

Ta falsifikatorska afero je posledica in sad dvolične očitljive madžarske politi-ke. Po poizkusu pokojnega bivšega cesar-

ja Karla, da bi iznenada zasedel madžarski prestol, so se odgovorni činitelji obvezali, da preprečijo vsako tozadevno propagando. V resnici pa so z vsakim svojim nastopom, vsako svojo izjavo, se vzpodbujali k taki propagandi. Ničesar niso storili, da bi spremenili duševnost »partijotizma« Windischgrätzovega kova. — Obremenja jih torej odgovornost za sadove tega — partijotizma.

Afera se zapleta vedno usodnejše. Vsek trenutek donša nova senzacionalna razkritja. Najvažnejša je vest, da je sedaj tudi policijski šef Nadossy pod ključem, okrivljen, da je sodeloval na zločinu. In vsi temi zločinski nameni je bil — kakor je nesporno ugotovljeno — v zvezi... habsburgovec nadvojvoda Albreht. Po sleparski poti naj bi prišel na prestol!

Berlinska «Vossische Zeitung» piše: «Tako grški režim se kaže tako korupten in zločinski, tako neverjetno moralno propadel, da se ti dozdeva, kakor da si prestavljen za skoro 2000 let nazaj v najhujše čase degeneriranega cesarskega Rima».

Vzajemirjenje v Londonu

radi sporazuma med Jugoslavijo in Turčijo

LONDON, 8. V nekem svojem članku, kjer razpravlja o zadnjih dogodkih na Balkanu, razmotriva londonski «Times» tudi o pomenu sporazuma med Jugoslavijo in Turčijo. Piše, da ni nič čudnega, če se je Jugoslavija hotela spraviti iz nenaravne situacije, v katero se je spravila sama, ko ni hotela podpisati lausanske pogodbe; vendar pa so bila nedavna prizadevanja turškega zunanjega ministra, Rušid-bega, v Beogradu takega značaja, da opravičujejo zahtevo po nadzorovanju vzhodne Evrope.

Turški zunanji minister je baje predlagal v Beogradu tesno prijateljsko sodelovanje med Jugoslavijo in Turčijo; poleg tega naj bi se ti dve državi naslanjali na Rusijo.

Vse to bi pa ne dajalo, pod normalnimi razmerami, nobene pravice za kakršnokoli vzajemirjenje, ker se nekako tiče vzpostavitve normalnih odnosov med temi državami. Če se pa upošteva zadnje dogodke na Balkanu, zadobiva jo rusko-turške ponudbe velik pomen.

Težavno reševanje nemške vladne krize

Bivši kancler Luther zopet na površju?

BERLIN, 8. Danes se je vršil zaupen sestanek parlamentarne in deželno-zbornske frakcije demokratske stranke, na katerem so razpravljali o končno veljavnem stališču glede sestave nove vlade. Rezultati tega posvetovanja še niso znani.

Včerajšnji oficijelni organ dr. Stresemannove ljudske stranke piše, da je treba hitro sestaviti vlado ter svari pred diktatorskimi načrti, katerih udeležitev bi uničila nemško gospodarsko življenje. Nasprotno pa izraža mnenje, da bi bil kak pooblaštilni zakon v interesu resnega socialnega in gospodarskega položaja v Nemčiji. Pri tem pa bi nova vlada ne smela biti uradniška, temveč običajna parlamentarna. Drugi dr. Stresemannov organ «Taegliche Rundschau» meni, da bo državni predsednik Hindenburg koncem tedna pozval iz Švice se vrnivega državnega kanclerja dr. Luthra, naj stopi v pogajanja za sestavo vlade. Dr. Luther smatra, da ni izključena vlada s pomočjo strank sredine.

Vodja demokratske stranke bivši minister dr. Koch je imel v Stuttgartu govor, v katerem se je odločno zavzemal za vlado velike koalicije. Apelaril je na vesti socialnih demokratov, naj ne preprečijo te koalicije. Izjavil je, da je nemška ljudska stranka sicer mnogo zagrešila, da pa je kljub temu treba izkoristiti priložnost za končno stabilizacijo razmer v Nemčiji. Socialni demokrati se bodo morali končno odločiti ali za sodelovanje kot enakopravni člani v frontu za sporazum med narodi in za vstop Nemčije v Zvezo narodov, ali pa se bodo morali izolirati kot razredna stranka. V nadaljnjih izjavah se je zavzemal dr. Koch za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Pod diktatorskim režimom v Grčiji

ATENE, 8. General Pangalos je ustanovil državni svet, ki je sestavljen iz šestih jurističnih in finančnih strokovnjakov. Državni svet bo reševal spore med državljani in državo, imel disciplinarno moč nad uradniki ter izdelal nov zakonik.

Prvo varčevanje, ki ga je odredil general Pangalos, obstoja v tem, da je odpravil ministrstvo za socialno skrbstvo in ministrstvo narodnega gospodarstva. Predvidoma bo odpravljeno še eno ministrstvo.

Pangalos namerava dalje razpustiti cerkvene redove. Pod 50 let stari redovniki naj se vrnejo med civilne ljudi, za one pa, ki so stari nad 50 let, naj bi samostani obstojali do njihove smrti. Nato bi prešli v državno last.

Poljsko posojilo v Ameriki

VARŠAVA, 7. Doznava se, da je podpredsednik poljske banke, Milyarski, ki se je po nalogu poljske vlade podal pred kratkim v Zedinjene države, sklenil s «Bankers Trustom» dogovor za posojilo 100 milijonov dolarjev. V zameno bo Poljska prepustila baje trustu ameriških bank upravo tobačnega monopola.

Lloyd George v Parizu

PARIZ, 8. Danes jutraj je prispel semkaj iz Italije Lloyd George. Odpotoval je takoj v Boulogne.

Kuga v francoski Indiji

na 830 obolelih — 712 mrtvih

PONDICHERY, 8. Zdravniška poročila javljajo, da se je radi velikih naličev v francoski Indiji, kjer se je kuga pojavljala le od časa do časa, razpasla sedaj ta bolezen po celi deželi. Od 880 obolelih je dosedaj umrlo 712 oseb.

Inflacija na Francoskem

PARIZ, 8. Tedenska bilanca francoske državne banke kaže, da inflacija še vedno narašča. V prometu se sedaj nahaja za 51.982.862.165 frankov bankovcev, kar znaša za 897.629.230 frankov več kot v zadnji bilanci.

Španska in Marok

MADRID, 8. Ob zaključku seje ministrskega sveta, ki se je vršila včeraj, je ministrski predsednik gen. Primo de Rivera izjavil, da je položaj v Maroku za Špance povsem ugoden.

Aretacije ruskih svečnikov

BERLIN, 7. «Rul», glasilo ruskih emigrantov v Nemčiji, poroča, da je bil pred par dnevi v Moskvi aretiran metropolit Krustitzki, pretendent na me-

sto vseruskega patrijarha. V Čarkovu in Poltavi je bilo v noči 20. in 21. decembra aretiranih več svečnikov. Med njimi, ki so bili aretirani v Čarkovu, sta dva škofa in več članov svečeniškega koncistorija.

Boj za agrarno reformo v Angliji

LONDON, 7. «Telegraph» javlja, da bo Lloyd George nadaljeval svojo akcijo za reformo agrarnih razmer na Angleškem in da se namerava celo ločiti od liberalne stranke, ako strankina konferenca ne bo odobrila njegovih predlogov. Ustanovil bo najbrže neko srednjo stranko.

Potres v Perziji

Dve vasi porušeni do tal

PARIZ, 8. Iz Teherana poročajo, da je izvanredno močan potresni sunek razdeljal pokrajino Korasan. Na stotine oseb je brez strehe. Dve vasi sta se (kom potresa porušili do tal. Izmed prebivalcev je 11 ranjenih, od ostalih pa ni nihče ubežal smrti.

Smrtina nesreča pri delu.

Včeraj jutraj okoli 4. ure se je pripetila v škedenjskih plavžih smrtna nesreča, katere je bil žrtev 20-letni težak Fran Palumbo, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni sp. št. 1142. Palumbo je delal pri ogromnem kupu koksia in nakladal samokoline, ki so jih potem drugi delavci odvažali k plavžem. Nesreča je hotela, da se je visoki kup nenadoma posul in debela plast koksia je Palumbo popolnoma zasula. Siromak ni niti utegnil zaklicati na pomoč, zato drugi delavci prvi hip niso znali, kaj se je pravzaprav zgodilo. Šele ko so čez nekaj časa začeli pogrešati Palumbo, so zasuli, da je najbrž ostal pokopan pod koksom. Prišli so ga naglo odkopavati, toda bilo je pač že prepozno; nesrečni mladenič je bil že mrtel. Na lice mesta poklicani zdravnik je dognal, da se je siromak zadušil. Po oblastnem izvidu je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

V znak sožalja nad tragičnim koncem mladega delavca je bilo delo v plavžih deloma prekinjeno.

Samomor orožniškega podčastnika.

Na orožniški postaji v ulici Navali si je včeraj jutraj vzel življenje 25-letni orožniški podbrigadir Josip Damiani; okoli 7. ure, ko so njegovi tovariši še spali, si je s službenim revolverjem pognal kroglo v desno senco. Pok je prebudil Damianijeve tovariše, ki so, uvidevši, kaj se je zgodilo, poklicali na pomoč zdravnika resilne postaje. Toda ta je na prvi pogled spoznal, da je prišel zaman. Damiani se je že boril s smrtjo in kmalu potem je izdihnil.

Ni znano, kaj je mladega orožnika, ki je bil zelo priljubljen pri tovariših in predstojnikih, privedlo do obupnega koraka.

Vesti z Goriškega

ZVEZA PROSVET. DRUŠTEV V GORICI.

— Vesna. Danes zvečer ob 7. uri sestanka s predavanjem v istih prostorih kot navadno. Točnost, vsi. — Predsednik.

— ML. odsek Z. P. D. v Solkanu uprizaro dne 17. t. m. prelepo zgodovinsko igro «Dekle z biseri» —

Istega dne bo imelo občni zbor društvo «Naš dom» v Škrbini in «Ustrog» v Kalu-Koritnici. —

— «Pomlad» Zabča. Danes zvečer, 9. t. m. ob 8. uri redni letni občni zbor v društvenih prostorih.

— «Naš dom» v Škrbini bo imel v nedeljo 10. t. m. predavanje v društvu. Predava odposlanec Z. P. D.

IZPITI ZA UŽITINSKEGA RAZNAŠALCA (sluogo).

V soboto 16. t. m. se bodo vršili ob 9. uri na goriškem sodišču izpiti za užitinskega slugo. Prosilci so naprošeni, da se prijavijo pravočasno.

KAMENKA NAD ANKOVIM.

55-letnemu Staniču Stefanu se je ponovno omračil um. Pred 6 meseci je bil izpuščen iz umolnice, a je začel znova bolehati in Zeleni križ ga je moral pripeljati v bolnico, ker ga doma niso mogli miriti vsled besnosti. Ko je zagledal tuje, se je tekel skriti v bližnjo izbo, kjer so ga postavili v prisilni jopič in na ta način umirili nesrečnika, ki je trdovratno trdil, da je Sv. Stefan, da pa bo kmalu sv. Peter in je blagoslovljal vse, ki so mu prišli pred oči.

KAZNOVAN JETNIČAR.

Gotovo bo zanimalo Idrjčane, da se je pred tukašnjim sodiščem zagovarjal nekdanji idrijski jetniški paznik Evgen Mutarello iz Sv. Petra v Dalmaciji s svojo soprogo Antonijo Cutar istotako Dalmatinko, ker je obdolžen, da je izpustil ali vsaj pomagal k begu iz zaporov na idrijskem gradu večini zaprtim, tako 30. jan. 24. Križar J., potem kmalu zopet 4 drugim jetnikom, komaj ulovljenim, ki so mu plačali skupno 300 lir v denarju in pa mu dali zlato verižico, ki ga je ravno izdala. Potem je bil odpuščen iz službe in zaprt. Zena je bila oproščena, ker ni skrivala. G. Mutarello pa je bil obsojen na 1033 lit globe, na 2 leti in 8 mesecev zapora. Odpuščen sta mu bili dve leti, dve leti pa ne sme služiti v nobenem javnem uradu.

Ce bo mož našel sebi enakega, bo kmalu prost.

LIVER.

Majhna nezgoda se je pripetila domačinki Alojziji Plet, ki je padla, v strahu pred zbežljano kravo, ki je norela po vasi, na grobljo kamenja in si ranila desno nogo. Nekaterim možem se je potem posrečilo pomiriti zbežljano žival, nakar so ranjenko spravili domov.

IZ STRMCA.

Kulturno društvo «Strmec» je nastopilo v nedeljo na ljudskem odru s svojo prvo igro. Udeležba je bila velika in mnogim je bil vstop radi pomanjkanja prostora nemogoč. Iz tega je razvidno, da so v naši vasi, zlasti v zimskem času, kulturne prireditve zelo otežkočene in skoraj celo nemogoče. Upamo pa, da se nam bodo v polnih dneh nudile boljše prilike.

Reška pokrajina

ILIRSKA BISTRICA

Telovadno društvo v Ilirski Bistrici pozivlje vse člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v torek dne 19. januarja 1920, ob 20. uri v prostorih Čitalnice s sledečim dnevnim redom: 1) Vprašanje društvene stavbe; 2) služajnosti. — Odbor.

DNEVNE VESTI

Po odpravi dodatnih ur

Uredništvo našega lista prejema številna pisma, v katerih nas stariši vprašujejo za svet, kaj jim je storiti sprito dejstva, da so bile nedavno temu odpravljene iz naših ljudskih šol dodatne ure, t. j. še ona zadnja mrvica pravice, ki je je bil deležen naš jezik v šoli.

Ta pisma so na eni strani jasen in neizpodbiten dokaz, kako hudo in bolešno je zadel naše ljudstvo tozadevni ukrep, na drugi strani pa so lepo izpričevalo narodne zavesti našega ljudstva. Skrb za bodočnost otrok, ki se izraža v prihajajočih nam vprašanjih, dokazuje dalje, da se naši stariši zavedajo narodnih dolžnosti, ki jih vežejo napram njihovim otrokom.

Naj omenimo tu tudi razveseljivo dejstvo, ki smo ga ugotovili pri čitanju teh pism, dejstvo namreč, da so se nekateri stariši lotili takoj dela za narodno in kulturno bodočnost svojih otrok, katere že pridno poučujejo v čitanju in pisanju v slovenskem in hrvaškem jeziku. Ponekod prevzemajo nase to važno in plemenito delo odrasli bratje in sestre, ki so pohajali slovenske, oziroma hrvaške šole in ki jim bratsko čustvo vanje napram svojim mlajšim bratom in sestram ne dopušča, da bi jih pustili v neznanju čitanja in pisanja v slovenskem, oziroma hrvaškem jeziku.

Kar se tiče našega odgovora, oziroma nasveta na gori omenjena vprašanja, moramo le ponoviti, kar smo že ponovno pisali o tej stvari. Naloga naših slovenskih in Hrvat. starišev je, da poskrbijo na vsak način, da se njihovi otroci naučijo že v prvi mladosti čitati in pisati v svojem materinem jeziku. Popolna odprava vsakega pouka v materinem jeziku bo imela sicer to za ves naš narod porazno posledico, da bo sedaj doraščajoč rod čez pet ali šest let popolnoma ločen od duševne in kulturne narodne skupnosti. Ne bo se mogel udeleževati našega narodnega kulturnega življenja in snovanja, ker ne bo znal čitati ne listov ne časopisov v svojem jeziku. Prepričati to največjo nesrečo, ki more zadeti kak narod, nesrečo, ki je enaka popolni narodni smrti — to je vzvišena naloga, ki jo nalaga našim slovenskim in hrvaškim starišem odprava dodatnih ur.

Ni treba naglašati, da je treba iti takoj na delo. Vsako odlašanje bi utegnulo postati usodopolno za narodno bodočnost našega naraščaja. Vsi stariši brez razlike se morajo zavedati, da jih nove razmere postavljajo neodklonljivo tudi za učitelje svojih otrok.

Pozor davkoplačevalci!

Kot vsakoletno tako so tudi letos glavni davčni seznami na vpogled vsakomur v prvi polovici meseca januarja skoraj osem dni pri vseh občinskih uradih. Je v interesu vsakega davkoplačevalca, da pogleda, ali ni morda kakšnega pomotnega ali dvojnega vpisa davkov na škodo davkoplačevalca.

Rekurirati proti takim napaknim vpisom je čas 6 mesecev. Rekurs se lahko vložil bodisi pri davčnem uradu, bodisi pri županstvu. Najbolje je vložiti rekurs čimprej in ne čakati, da poteče 6 mesečni rok; tako bo tudi rekurs prej rešen.

Opozarjamo pa, da ne bo kdo zanemarjal načina rekuriranja, da sedaj ni čas za pritožbe proti previsoki odmeri davka, ampak le proti napaknim vpisom v sezname; pač pa lahko davkoplačevalci prijavijo od 1. maja do 31. julija nanovo svoje dohodke, ako sta pretekli že dve leti odkar je zadnjič popravljen višino svojih dohodkov oziroma, da že dve leti stalno, enako plačujejo davke.

Podrobnejše informacije za sestavo rekurzov in nasvete dobiti v naših tajništvi v Trstu in Gorici.

SMRTNA KOŠA.

V visoki starosti je umrl v Gorici Jurij Ribičič, oče učitelja in znanega mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča, ki je moral iz krajev svojega plodnosnega delovanja v Jugoslavijo. Družinam Ribičič-Gorup-Frater, posebej pa še zaslužnemu javnemu delavcu Josipu Ribičiču izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

Sprememba v stavbni zadrugi «Cerg» V stavljeni zadrugi «Cerg» s sedežem v Trstu so bili zbrisani kot likvidatorji Catalan Giovanni, dr. Perlmutter Marjo in geom. Bianco Guido. Na njihovo mesto je bil z dnem 18. decembra 1925 vpisan kot likvidator dr. Giuseppe Balice, odvetnik v Trstu.

KRALJ NA BETAJNOVI PRI SV. JAKOBU

Jutri, v nedeljo ob 20.30 uprizaro «Čitalnica» pri Sv. Jakobu v dvoran DKD silno Cankarjevo — dramo «Kralja na Betajnovi». — Cankarja smo začeli ljubiti šele po njegovi smrti. Zdaj šele se prav zavedamo njegove veličine, zdaj šele so ga začeli prevajati v razne jezike.

«Čitalnica» se je lotila najmočnejše njegove drame jo dá v lepi zasedbi. Ulogo Kantorja, ki sta jo tako ljubila Borštink in Skrbinek, je prevzel pri nas g. Sila, Maksa igra g. Sirok, župnika pod g. Gvardjančič, Krnica Primožič, g. Cesar pa nastopi v ulogi Franca. V ženskih ulogah je zasedba sledeča: Kantorjevo ženo igra g. Silova, Franco g. Kneževićeva, v ulogi sentimentalne Nine nastopi g. Hrvatinova, v ulogi Lužarice pa g. Kneževićeva. V ostalih ulogah nastopi ves ensambel «Čitalnice».

Zanimanje je posebno za Kantorjevo ulogo, ki je v mojstrskih rokah g. Sile. Igro režira g. Terčič.

ZAHVALA.

Za božično obdaritev naših malčkov na otroškem vrtcu v Rocolu z oblekami, pomarančami in biškoti izražamo iskreno zahvalo plemenitemu in poštovanemu «Zenskemu dobrodelnemu združenju» v Trstu kakor tudi naši poštovni g. g. Rocolce matere.

— DRUŠABNI VEČER STAREŠINSTVA M. D. P., kateri se je imel vršiti nocoj v dvorani «Modugno», je bil radi državljanskega žalovanja prenehan na torek, 12. t. m. Začetek ob 21.30.

KONCERT ALBERTINE FERRARI V LJUBLJANI.

Predsmočinjem je priredila v dvorani Filharmonične družbe v Ljubljani tržaška virtuoziinja na gosli g. Albertina Ferrari s sodelovanjem prof. J. Currellia koncert, Albertina Ferrari je pred kratkim nastopila tudi v tržaškem «Circolo Artistico»; kjer je s svojim dovršenim igranjem očarala poslušalce, kakor je to takrat potrdila tudi «Edinost» v svoji kritiki tega nastopa. Nič manjši uspeh je umetnica dosegla na omenjenem koncertu v Ljubljani, o katerem piše včerajšnje ljubljansko «Jutro» kakor sledi:

«Program sinočnje vjolinke sooreje je bil virtuoziinemu velikemu tehničnemu znanju in akademski dovršenosti primeren, zato malo enostranske izbran. G. Ferrari je sviral večidel kompozicije svetovnih goslačev (Vieuxtempas, Paganninija, Hubaya in Zsolta), ki so v svojih skladbah samo po sebi umevno vprid tehničnemu briljantju muzikalno izrazno plat deloma zanemarili ali pa vsaj preveč odeli v virtuozno akrobatiko.

«Po odmoru nas je fantazija iz Bizetove opere Carmen v privrediti goslačinega učitelja Jenő Hubaya že potegnila za seboj. G. Ferrari je delce zaigrala tehnično izvrstno in je že v skladbo vložila svoj južni, deklinski temperament. Posled je virtuoziinja vedno bolj imela zase. Po vsaki naslednji kompoziciji — močan aplavz, stimmung. Tako po Čajkovskijevi melanholični serenadi in Ogra Zsolta Kačjih pustinjah, lahko izrazitem, tehnično zanimivem delcu. Pri Paganinijem Mozeusu je pokazala virtuoziinje silijno artistično obvladovanje Instrumenta, ko so se raz g. struno vsipali med poslušalce svetlo brušeni tehnični biseri. Na klavirju je točno spremljal umetno prof. C. Currellich.»

SPORT

S. D. Adria — Tommasco.

Sledeči igralci II. čete morajo biti točno ob 11.45 na igrišču: Petelin, Kreševič, Sirk, Sulgoj, Smrdel III., Kreševič II., Vrtovec, Sirc, Smol in Kerševan.

S. D. A. Adria.

Sledeči igralci I. čete naj se snidejo v nedeljo, 10. t. m. točno ob 7.30 pred DKD Sv. Jakob: Rupena I., Rupena II., Košuta II., Zerjal, Stofa, Cesar, Mahne, Vatovec, Vrhac, Kočjančič I., Počkaj, Košuta I. kateri nastopijo proti Gorici. Odhod vlaka točno ob 8.30 z južnega kolodvra.

Iz tržaškega življenja

MORILCI MESTNEGA STRAŽNIKA CATTARUZZE ARETIRANI?

Mož z bombami zopet v ospredju. Zdi se, da bo tajnost roparskega umora pri Sv. Justu v najkrajšem času pojasnjena. Dasi policija še skrbno prikriva izid in podrobnosti preiskave, se da po živahnem vrvežju, ki ga je zadnje dni opaziti na glavnem policijskem uradu, skoro z gotovostjo sklepati, da so varnostni organi že prav blizu svojega cilja. Te dni so bile na dnevnem redu številne soočbe med osebami, ko so bile priča umoru, in glavnimi osumljenci. Med slednjimi je tudi bivši župan v Fiumicellu Peter Magrini, o katerem smo poročali, da je bil aretiran

DAROVİ

Za «Dijaško kuhinjo» v Gorici: zbirka Jamšek v Ajdovščini L 100; Rožo na grob Stankota Kalana vsadil Gorjan 10 L za «Dijaško kuhinjo».

Za «Solsko društvo» rožo na grob Fr. Ostana v Bovcu vsadil Gorjan 10 L. (Denar hrani goriška uprava.)

Inš. Stiličoj v Gorici daruje za «Dijaško kuhinjo» v Gorici 20 L in za «Solsko društvo» tudi 20 L. (Denar za Solsko društvo hrani goriška uprava.)

Milka Karamalič iz Barkovej nabrala Lit. 24.— za «Solsko društvo». Denar hrani upravništvo.

Naročalte in širite „EDINOST“

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 8. jan. Amsterdam od 990.— do 1000.— Belgija od 112.— do 113.—; Pariz 95.25 do 96.— London od 120.10 do 120.20; New York od 24.72 do 24.90; Španija od 346.— do 355.—; Svica od 478.— do 480.—; Atene od 32.— do 34.—; Berlin od 587.— do 592.—; Bukarest od 11.— do 11.50; Praga od 73.25 do 73.70; Ogrska od 0.0345 do 0.0352; Dunaj od —.345 do —.34; Zagreb od 43.8 do 44.10.

Remetiške obveznice 66.90.

VALUTE:

Trst, 8. januarja. Avstrijske krome od 0.0345 do 0.0352; dinarji od 43.25 do 44.—; dolarji od 24.65 do 24.85; novi po 20 frankov od 94.— do 97.—; funt sterling od 1.20.— do 1.20.20.

Poslano*)

Izdelovanje in razpečevanje kisa iz octove kisline kakor tudi barvanega kisa je strogo prepovedano.

Kdor se hoče izogniti globi ravnokar izdane naredbi (do 1. 1900) naj se obrne na tovarno kisa

Bruschina & Co.

lastnik Plesničar

ki izdeluje naraven in po zakonu dovoljen kis.

(366)

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon velja.

MALI OGLASI

SLUŽKINJA za vsa hišna dela, za dve osebi, se sprejme takoj. ViaCoroneo, 13/III 25

PIANINO v najboljšem stanju, znamka H. Ermann se proda za L. 2400.— Solitario 25/III 26

ORKESTRON, dva valjarja, 16 komadov, se proda. Naslov pove upravništvo 27

KONTROLNA biagajna, 999, skoraj nova, se proda. Naslov pove upravništvo 28

DEŠKI za mehanično delavnico se iščejo. Predstaviti se v soboto pri Fili Oberle, Androna S. Tecla. 29

DELITEV SKUPNIH ZEMLJIŠČ, občinskih pašnikov in gozdov. — Brezplačne informacije daje pisarna v Gorici, Corso Vitt. Emanuele III, 19 pritičje (v hiši hipotečnega zavoda) 30

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KRONE po 2.10

plačuje

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2 prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!